

FOCUS · La reforma laboral francesa: la revolució soft d'Emmanuel Macron

La nova *Loi Travail* francesa ja està en vigor. Després de quatre mesos en el càrrec, el president francès ha aconseguit l'aprovació de la seva principal promesa de campanya: una reforma laboral per flexibilitzar el rígid mercat de treball francès. L'objectiu és reduir la dualitat laboral i augmentar la competitivitat de les empreses franceses. Fins a quin punt ho aconseguirà?

Per flexibilitzar el mercat laboral, la reforma aprovada se centra a donar major certitud al procés d'acomiadament, fer prevaler la negociació col·lectiva a nivell d'empresa i facilitar el diàleg social entre els empresaris i els treballadors. Pel que fa al procés d'acomiadament, els costos per acomiadament improcedent, abans decidits pels tribunals de *prud'hommes* cas per cas, són ara fixats per llei amb un mínim i un màxim basats en l'antiguitat del treballador a l'empresa. D'altra banda, els costos per acomiadament procedent s'han incrementat i passen del 20% al 25% del salari mensual per any treballat per als 10 primers anys treballats (al voltant de vuit dies per any treballat).

Per augmentar la flexibilitat interna de les empreses, la reforma dona prioritat a la negociació col·lectiva a nivell d'empresa en la majoria d'aspectes de les relacions laborals, com el nombre d'hores treballades, les pagues extraordinàries o els bonus. No obstant això, la negociació col·lectiva es manté a nivell sectorial per a certs aspectes, com la fixació del salari mínim, la formació o les regles de contractació per als treballadors temporals i fixos.

Finalment, la reforma introdueix noves mesures per al diàleg social amb la fusió en una única comissió dels comitès de treball, de salut i de seguretat per a les empreses de més de 50 treballadors. Així mateix, les empreses amb menys de 50 treballadors podran negociar directament amb un representant del personal (sense presència sindical). D'aquesta manera, la reforma laboral, en aquest i en altres aspectes, dona més flexibilitat a les petites i a les mitjanes empreses.

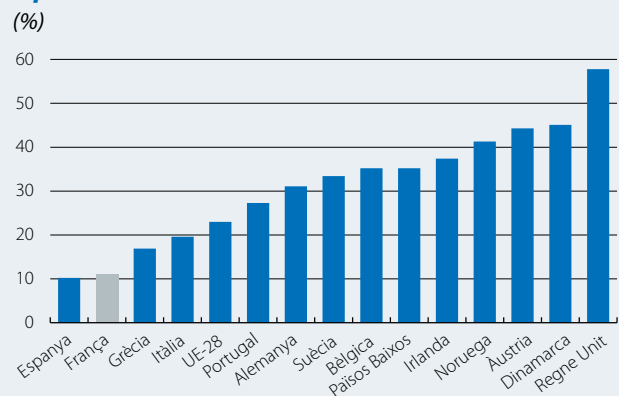
L'impacte de la reforma laboral pot ser molt positiu en termes de creació d'ocupació i de competitivitat a mitjà i a llarg termini. D'una banda, la major certitud en el procés d'acomiadament incentivarà la contractació indefinida, la qual cosa hauria de beneficiar, en especial, els treballadors menys qualificats, ja que aquest col·lectiu té una taxa de temporalitat més elevada. Així mateix, també hauria de facilitar la reassignació dels recursos productius, la qual cosa pot impulsar el creixement de la productivitat. De l'altra, els canvis en la negociació col·lectiva i en el diàleg social donen més flexibilitat interna a les empreses per adaptar-se als canvis tecnològics o de demanda i faciliten que els increments salarials siguin coherents amb la pro-

ductivitat. A curt termini, la reforma podria comportar una certa destrucció de llocs de treball, motiu pel qual la seva implementació en el context expansiu actual és especialment adequada, i, de fet, s'espera que la taxa de creixement de l'ocupació continuï sent positiva.¹

L'augment de la indemnització per acomiadament procedent i el manteniment de la negociació col·lectiva a nivell sectorial en certs àmbits han ajudat a aconseguir el suport a la reforma de dos dels tres principals sindicats francesos, la CFTD i Force Ouvrière.²

Quin serà l'impacte final de la reforma? Les claus estaran en l'aplicació pràctica de tots aquests canvis, que encara han de començar, i en l'adaptació dels actors socials a aquestes noves circumstàncies, ja que el nou marc està pensat perquè tant els empresaris com els sindicats treballin de manera cooperativa, igual que en el model nòrdic de relacions laborals. I és que el projecte de Macron està molt inspirat en el model danès, un model basat en l'anomenat triangle virtuós de la flexiseguretat. La reforma laboral aprovada correspondria al primer costat del triangle, que dona més flexibilitat a la contractació i a l'acomiadament. Així, l'impacte final també dependrà de la reforma del segon costat, els subsidis d'atur, que donen seguretat al treballador, i, del tercer costat, les polítiques actives d'ocupació, que capaciten el treballador per als canvis. Està previst que les dues reformes tinguin lloc en els propers mesos. Si alguna cosa no li falta al projecte macronià és ambició.

Taxa de transició de contracte temporal a permanent el 2015 *

Nota: * Empleats de 15 a 64 anys amb contracte temporal el 2014 que declaren tenir-ne un de permanent el 2015.

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'OCDE (OECD Economic Survey France 2017).

1. IMF (2016), «Time for a Supply-Side Boost? Macroeconomic Effects of Labor and Product Market Reforms in Advanced Economies», cap. 3, World Economic Outlook.
2. El segon sindicat francès, la CGT, s'hi ha oposat fermament.